

Zygmunt I Stary zatwierdza dokument Spytka z Jarosławia kasztelana krakowskiego, w którym Myślenice uzyskały prawo do wolnego targu na mięso i inną żywność w dniu wybranym przez wójta myślenickiego, oraz do jarmarków tygodniowych w dniach 3 maja oraz 14 września.

Krzysztof Fokt, Maciej Mikuła (opracowanie, wydanie i przekład), *Oppidum nostrum Mislimicze. Dokumenty monarsze dla miasta Myślenic z czasów piastowskich i jagiellońskich*, Myślenice: Muzeum Niepodległości w Myślenicach, 2022, dokument 7, s. 78–84

7

5 VI 1510

Zygmunt I Stary zatwierdza dokument Spytka z Jarosławia kasztelana krakowskiego, w którym Myślenice uzyskały prawo do wolnego targu na mięso i inną żywność w dniu wybranym przez wójta myślenickiego, oraz do jarmarków tygodniowych w dniach 3 maja oraz 14 września.

Kop. MK 24, k. 359r–360v

Kop. *Castrensia Cracoviensia Relationes*, t. 22 s. 1387–1390 (Archiwum Narodowe w Krakowie sygn. 29/5/0/2/666) – oblata z 1596 r.

Reg. MRPS 4, 9529 i 9699

Reg. Jacek Laberschek, *Myślenice*, s. 166

[fol. 359r] Confirmatio litterarum super
advo[ca]cia in Mislymÿcze

Zatwierdzenie dokumentu na wójtostwo
w Myślenicach

[fol. 359v] In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Sublimis Regum Maiestas tunc sibi maximam laudem vendicat, cum aliquid pro suorum commodo subditorum tribuit et concedit, sive quod antea fuerat concessum approbat et ne idipsum e memoria mortalium labatur sive pereat, litterarum apicibus et testium fidedignorum annotatione perhennat. Proinde nos Sigismundus Dei gratia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie necnon terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancitie, Cuiawie, Russie, Prussie, Culmensis, Elbingensis et Pomeranie etc. dominus et heres significamus

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczy pamiątkę. Wyniosły majestat królów wtedy przypisuje sobie najwyższą chwałę, gdy coś dla pożytku swych poddanych daruje lub ustąpi, bądź co wcześniej ustąpione było, potwierdzi, i aby toż [dobrodziejstwo] z pamięci śmiertelnych nie wypadło ani nie znikło, uwiecznia je pismami dokumentów i świadków wiarygodnych spisywaniem. Przeto my Zygmunt, z Bożej łaski król Polski, wielki książę litewski, oraz ziem krakowskiej, sandomierskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej, pruskiej, chełmińskiej, elbląskiej, pomorskiej, itd. pan i dziedzic, wiadomym czynimy

tenore praesencium quibus expedit, universis, presentibus et futuris, presentium notitiam habituris, quomodo in nostra et consiliariorum nostrorum hic nobiscum existencium presencia constituti personaliter magnificus et generosus Spythko de Jaroslaw Cracowiensis, Nicolaus Jordan de Zaklyczyn Byecensis castellani et advocatus Myslymycensis suo et incolarum opidi Myslymyce nominibus humiliter suplicarunt Nostre Maiestati, quatinus privilegium tenoris infrascripti de gratia et munificentia nostris Regiis approbare, ratificare et confirmare dignaremur, cuius tenor sequitur:

In nomine Domini amen. Et cum dispositiones et actiones hominum et omnium rerum plerumque oblivionis vicio labefactari solent, opus igitur est, ut litterarum scripturis ac sigillorum munimentis et testibus perpetue firmentur et roborentur, proinde itaque ad perpetuam rei memoriam nos Spythko de Jaroslaw castellanus Cracoviensis significamus tenore praesencium quibus expedit, universis et singulis, presentibus et futuris, harum noticiam habituris, quomodo attendentes virtutem, diligenciam et factivitatem magnifici domini [^a] Nicolai Jordan de Zaklyczyn castellani Byecensis et advocati nostri My[s]lymycensis, quam in conducendis artificibus diversis, presertim fullonibus seu lanificibus, nec non ceterorum cuiuscumque artificiorum magistris, populorum possessione et nova erectione et locatione in opido nostro Myslymyce tempore nostri et nostrorum predecessorum fecit. Ex qua locacione et hominum possessione cultus divinus et

niniejszym, komu należy, wszystkim, obecnym i przyszłym, którzy się o tym dowiedzą, że w naszej i doradców naszych tu z nami będących obecności, stanawszy oblicznie wielmożny i urodzony Spytko z Jarosławia⁹⁰ krakowski i Mikołaj Jordan z Zakliczyna biecki, kasztelanowie, i wójt myślenicki⁹¹ w swoim i mieszkańców miasta Myślenic imieniu pokornie prosili majestatu naszego, abyśmy przywilej brzmienia poniższego z łaski i szczodroblewości naszej królewskiej aprobować, ratyfikować i potwierdzić raczyli, którego brzmienie następuje:

„W imię Pańskie amen. Jako że rozrządzenia i czyny ludzi oraz wszystkich rzeczy przeważnie błędem zapomnienia niszczyć zwykły, godzi się zatem, aby pismami dokumentów i utwierdzeniami pieczęci oraz świadkami na wieczność były wzmacniane i utwierdzane, przeto zaś na wieczną rzeczy pamiątkę my Spytko z Jarosławia kasztelan krakowski wiadomym czynimy niniejszym, komu należy, wszystkim i każdemu z osobna, obecnym i przyszłym, którzy się o tym dowiedzą, iż na względzie mając cnotę, pilność i przedsiębiorczość wielmożnego pana Mikołaja Jordana z Zakliczyna, kasztelana bieckiego i wójta naszego myślenickiego, którą w przywiedzeniu rzemieślników, szczególnie foluszników i sukienników, oraz też innych różnorakich rzemiosł mistrzów, a także pospólstwa posiadaniu oraz na nowo osadzaniu i lokowaniu w mieście naszym Myślenicach za czasu naszego i poprzedników naszych wykazał, z którego to osadzenia i posiadania ludzi cześć Boska i pożytek nasz są

⁹⁰ Spytek z Jarosławia, zob. przypis 63.

⁹¹ Wójtem myślenickim był wówczas Mikołaj Jordan (1472–1521), zob. przypis 62.

profectus noster augetur nec non laus nostra crescit orationesque pro salute nostra a subditis ad Deum funduntur et homines in suis domiciliis et rebus ceterisque mechanicis artibus proficiunt et incrementantur. Itaque volentes prefatum dominum Jordan pro tanta diligencia et factivitate pro suis impensis ad eandem novam locacionem exhibitis caucioem et cercioem efficere consolari et subvenire, sibi et suis successoribus forum liberum carniū et aliarum rerum comestibilium quarumcumque uno die competenti in qualibet septimana, quamcumque sibi elegerit, concedimus et largimur perpetue et in aevum^b. Et quia idem ipse dominus Jordan castellanus Byecensis et advocatus noster, in suis censibus et proventibus a carnificibus et pistoribus ex nostra sciencia et admissione, diminucionem et damnum habere videtur, ideo volentes de indempnitate [sua] ac suorum suc[c]essorum providere, dedimus et donavimus, [fol. 360r] ascripsimus et incorporavimus damusque et donamus, ascribimus et incorporamus sibi et successoribus suis eviterne foralia eiusdem [c] fori liberi videlicet a quolibet bove vel peccore maiori unam scapulam carniū dictam vlgariter lopa thka aut unum grossum, a porco vel a quolibet pecude medium grossum, a mutone vel ariete et ab aliis pecudibus minoribus per sex denarios tollendum et percipiendum admisimus et admittimus tenore presencium mediante. Item, a curro panis per medium grossum, ab aliis vero rebus secundum eorum qualitatem et quantitatem recepturum. Insuper, preter omnia et singula animadvertentes prefati Jordan castellani et advocati nostri accuratam diligenciam, quam ipse in augendis rebus, et bonis castellanatus

pomnażane oraz chwała nasza wzrasta, modły o zdrowie nasze przez poddanych do Boga są wznoszone, a ludzie w domostwach swych i rzeczach oraz innych rzemiosłach zyskują i wzrastają. Przeto chcąc rzeczonemu panu Jordanowi za taką pilność i przedsiębiorczość, za jego wydatki na tąż nową lokację wyłożone, by uczynić ją bezpieczniejszą i pewniejszą, ulżyć i dopomóc, jemu samemu i następcom jego wolny targ mięsny i innej żywności wszelakiej jednego dnia odpowiedniego w każdym tygodniu, którykolwiek sobie wybierze, dajemy i darowujemy na zawsze i wieczyście. A ponieważ tenże sam pan Jordan, kasztelan biecki i wójt nasz, w swych czynszach i pożytkach od rzeźników i piekarzy za wiedzą naszą i pozwoleniem doznawać miał umniejszenia i szkody, tedy chcąc zatroszczyć się o jego i następców jego wynagrodzenie, daliśmy i darowaliśmy, przypisaliśmy i włączyli, dajemy, darowujemy, przypisujemy i włączamy jemu i następcom jego wieczyście opłaty z tegoż targu wolnego, mianowicie od każdego wołu lub bydłęcia większego jedną część zwaną pospolicie łopatką lub jeden grosz, od wieprzka zaś bądź innego bydłęcia mniejszego pół grosza, od skopa zaś lub barana bądź innych bydlatek pomniejszych sześć denarów do poniesienia i pobrania niniejszym dozwoliliśmy i dozwalamy. Także, od wozu chleba po pół grosza, od innych zaś rzeczy wedle ich rodzaju i ilości niech będzie [targowe] pobierane. Ponadto, poza wszystkim i każdym z osobna, skłaniając się ku rzeczonemu Jordana kasztelana i wójta naszego zasadniczej pilności, z jaką tenże w pomnażaniu rzeczy i dóbr kasztelanii naszej dla naszego i własnego pożytku postępuje i postępować zamierza, jemu i następcom

nostri pro nostro ac suo commodo exhibet, et exhibere intendit, sibi et successoribus suis duo fora libera magna alias nundinas in opido nostro Myslymyce, bina duntaxat vice concedimus et admittimus celebrandos et exequendos, hoc est pro quolibet festo Inventionis Sancte Crucis in vere et pro quolibet festo Exaltacionis Sancte Crucis in autumnno. Quequidem foralia idem dominus Jordan castellanus Byecensis et advocatus noster Myslymicensis tenebit, habebit et utifruetur quiete et pacifice, imperpetuum et cum successoribus suis, sine nostra ^[d] ac nostrorum successorum castellanorum Cracoviensium quavis renittencia et recusacione. Ut autem ipsa donacio nove locacionis et foralium ac aliarum quarumcumque rerum per nos admissarum, sicut in aliis litteris nostris laciur expressum est, robur perpetue firmitatis obtineat, serenissimus princeps et dominus dominus Sigismundus, Dei gratia Rex Polonie etc. suarum litterarum munimentis eandem ipsam donacionem per nos in opido nostro admissam approbare, confirmare, ratificare, dignatus^e est graciose harum, quibus sigillum nostrum presentibus est subappensum, testimonio litterarum. Actum et datum in Jaroslaw, feria quarta infra octavam Sacratissimi Corporis Christi, anno Domini millesimo quingentesimo decimo, presentibus ibidem honorabili^f et nobilibus Jacobo de Costen plebano^g Jaroslaiensi, Nicolao Jablowsky burgrabio et factore nostro Mislimicensi, Johanne ^[h] Rzeplynski, Martino Morawski, Laurencio Mylanowski, Bernardo Jaczkowski

jego dwa targi wielkie czyli jarmarki w mieście naszym Myślenicach, dwakroć jedynie odbywać i uskuteczniać dopuszczamy i przyzwalamy, to jest na każde święto Odnalezienia Krzyża Świętego [3 V] na wiosnę i na każde święto Wyniesienia Krzyża Świętego [14 IX] jesienią. Z których to opłaty targowe tenże pan Jordan kasztelan biecki i wójt nasz myślenicki niech trzyma, posiada i korzysta z nich spokojnie i bez przeszkód na wieki, wraz z następcami swymi, bez naszego ani naszych następców, kasztelanów krakowskich, jakiegokolwiek sprzeciwu ni odmowy. Aby zaś ta nasza darowizna nowego osadzenia i targowego oraz innych jakichkolwiek rzeczy dopuszczonych, jak szerzej wyjaśniono w innych dokumentach naszych, otrzymała trwałość wiecznej mocy, najjaśniejszy władca i pan, pan Zygmunt, z Bożej łaski król Polski itd., dokumentu swego mocą tąż samą donację przez nas w mieście naszym dozwoloną aprobować, zatwierdzić, ratyfikować raczył łaskawie za świadectwem tegoż niniejszego, do którego przywieszono pieczęć naszą, dokumentu. Działo się i dano w Jarosławiu, w środę w oktawie Najświętszego Ciała Chrystusa [5 VI], roku Pańskiego tysiąc pięćsetnego dziesiątego, w obecności czcigodnego i szlachetnych: Jakuba z Kościana plebana jarosławskiego⁹², Mikołaja Jabłowskiego burgrabiego i rządcy naszego myślenickiego⁹³, Jana Rzeplińskiego, Marcina Morawskiego, Wawrzyńca

⁹² Jako pleban jarosławski występował już w 1508 r. (Jakub Makara, *Dzieje parafii jarosławskiej*, Jarosław 1936, s. 10, 36), później kantor jarosławski, pleban melsztyński i kanonik tarnowski (zob. Jacek Laberschek, *Melsztyn*, [w:] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, cz. IV, z. 2, red. Waldemar Bukowski, Kraków 2009, s. 259–260).

⁹³ Znany tylko z tego dokumentu.

vicecapitaneo castri nostri Jaroslaiensis, ceterisque terrigenis, et familiaribus nostris fidedignis testibus. Quibus quidem supplicationibus tanquam iustis et rationi consonis benigniter annuentes, privilegium preinsertum in omnibus eius punctis, clausulis, condicionibus et articulis ratum et gratum habentes de certa sciencia nostra et consiliariorum nostrorum consilio, approbandum, ratificandum et confirmandum duximus, sine tamen aliarum civitatum et opidorum preiudicio, approbamusque, ratificamus et confirmamus tenore presencium mediante, decernentes ipsum robur perpetue firmitatis obtinere. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est [fol. 360v] subappensum. Actum Cracoviae, die Dominico post festum sancti Luce Ewangeliste proximo, anno Domini millesimo quingentesimo decimo, Regni vero nostri anno quarto, presentibus reverendissimo in Christo patre domino Mathia episcopo Premisliensi et Regni nostri vicanancellario, necnon magnificis, venerabilibus et generosis Nicolao de Camyenyecz Cracoviensi, Stanislao Kmytha de Wysnicze Russie, palatinis, Cristofero de Schydlowyecz Sandomiriensi, Jacobo de Syeklynka Woynycyensi, Nicolao de Schydlowyecz

Milanowskiego⁹⁴, Bernarda Jackowskiego podstarościego zamku naszego jarosławskiego⁹⁵ oraz innych ziemian i dworzan naszych, świadków wiarygodnych.”

Którym to prośbom jako uczciwym i z rozsądkiem zgodnym przychylając się łaskawie, przywilej wyżej inserowany we wszystkich jego punktach, klauzulach, warunkach i artykułach mając za ważny i uznany za pewną wiedzę naszą, a doradców naszych radą, nakazujemy go aprobować, ratyfikować i potwierdzić, jednak bez innych miast i miasteczek uszczerbku, aprobujemy, ratyfikujemy i potwierdzamy niniejszym, uznając iż otrzymał on moc wiecznej trwałości. Na czego świadectwo pieczęć nasza niniejszemu została przywieszona. Działo się w Krakowie, w niedzielę najbliższą po święcie świętego Łukasza Ewangelisty [20 X], roku Pańskiego tysięcznego pięćsetnego dziesiątego, królowania zaś naszego czwartego, w obecności najwielebniejszego w Chrystusie ojca, pana Macieja biskupa przemyskiego, królestwa naszego podkanclerzego⁹⁶, a także wielmożnych, czcigodnych i urodzonego: Mikołaja z Kamieńca krakowskiego⁹⁷, Stanisława Kmity z Wiśnicza ruskiego⁹⁸, wojewodów, Krzysztofa z Szydłowca sandomierskiego⁹⁹, Jakuba z Sieklinki

⁹⁴ Wawrzyniec Milanowski, burgrabia lanckoroński, późniejszy podstarości zatorski 1521–1532 i oświęcimski 1539–1540.

⁹⁵ Wzmiankowany wcześniej w 1503 jako wojewoda zamku jarosławskiego (nie mylić z wojewodami, dygnitarzami ziemskimi), zob. *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie*, t. XIX, Lwów 1906, nr 735.

⁹⁶ Maciej Drzewicki, zob. przypis 73.

⁹⁷ Mikołaj Kamieniecki h. Pilawa, kasztelan sandomierski w latach 1501–1506, następnie hetman wielki koronny 1503–1515, wojewoda sandomierski 1505–1507 i wojewoda krakowski od 1507 do śmierci w 1515 r.

⁹⁸ Stanisław Kmity z Wiśnicza h. Śreniawa, wojewoda ruski od r. 1507 do śmierci w r. 1511.

⁹⁹ Krzysztof Szydłowiecki h. Odrowąż, kasztelan sandomierski w latach 1509–1515, później wojewoda krakowski (1515–1527), starosta krakowski od 1515 do śmierci w 1532 r., kanclerz koronny (1515–

Radomyensi, Marthino Skothnyczky de Boguria Zawichostensi, castellanis, Stanislao de Chodecz marschalko, Andrea de Coscyelyecz tezaurario Regni nostri, Scepusiensi, Oswyancimiensi, Juniwladislawyensi et Bydgostiensi capitaneo zupparioque ac procuratore generali Cracouiensi, Petro Chomyczki archidiacono, Sigismundo Thargowyczki, decretorum doctoribus, Johanne Carnkowski canonico Cracoviense, Stanislao Goreczki preposito Calisiensi, Andrea de Thanczyn succamerario Sandomiriensi, secretariis nostris, Stanislao Chroberski vexillifero, incisore et suppincerna, Nicolao Ocyeski magistro agazonum curie nostre et capitaneo Plocensi, ceterisque dignitariis officialibus et curiensibus nostris testibus ad premissa fidedignis sincere et fidelibus nostris dilectis, datum per manus prefati reverendissimi in Christo patris domini Mathie episcopi Premisliensis et Regni nostri vicecancellarii, sincere nobis dilecti.

wojnickiego¹⁰⁰, Mikołaja z Szydłowca radomskiego¹⁰¹, Marcina Skotnickiego z Bogorii zawichojskiego¹⁰², kasztelanów, Stanisława z Chodcza marszałka¹⁰³, Andrzeja z Kościelca skarbnika Królestwa naszego, spiskiego, oświęcimskiego, włocławskiego i bydgoskiego starosty i żupnika oraz wielkorządcy krakowskiego¹⁰⁴, Piotra Chomickiego archidiakona, Zygmunta Targowickiego, doktorów dekretów, Jana Karnkowskiego kanonika krakowskiego¹⁰⁵, Stanisława Góreckiego prepozyta kaliskiego, Andrzeja z Tęczyna podkomorzego sandomierskiego¹⁰⁶, sekretarzy naszych, Stanisława Chroberskiego chorążego, krajczego i cześnika¹⁰⁷, Mikołaja Ocieskiego koniuszego nadwornego i starosty plockiego¹⁰⁸, oraz innych dygnitarzy, urzędników i dworzan naszych wspomnianym rzeczom świadkujących, szczerze wiarygodnych i wiernie nam umiłowanych. Dan przez ręce rzeczzonego przewielebnego w Chrystusie ojca pana Macieja biskupa przemyskiego, a Królestwa naszego

1532), kasztelan krakowski (1527–1532). W momencie wydawania niniejszego dokumentu był także podskarbin nadwornym.

¹⁰⁰ Jakub Sieklucki z Siekluki h. Trzaska, kasztelan wojnicki od 1503 r. do śmierci w r. 1512.

¹⁰¹ Mikołaj Szydłowiecki h. Odrowąż, brat wzmiankowanego wyżej Krzysztofa, kasztelan radomski od r. 1509 do 1515, później kasztelan sandomierski od 1515 do śmierci w 1532 r., podskarbi wielki koronny (1515–1532), starosta radomski (1507–1532).

¹⁰² Marcin Bogoria Skotnicki, kasztelan zawichojski od r. 1503 do co najmniej 1512 r., zmarł przed 22 lipca 1514.

¹⁰³ Stanisław Chodecki z Chodcza h. Powala (Ogończyk), marszałek wielki od 1505 do śmierci w 1529 r., starosta generalny ruski w latach 1501–1529.

¹⁰⁴ Andrzej Kościelecki h. Ogończyk, podskarbi wielki koronny (1509–1515), kasztelan biecki (1508), starosta spiski (1508–1515), starosta bydgoski (1509–1515), żupnik krakowski (1508–1515) i wielkorządca krakowski (1508–1515).

¹⁰⁵ Jan Karnkowski h. Junosza, sekretarz i dyplomata królewski, późniejszy biskup przemyski i kujawski.

¹⁰⁶ Andrzej Tęczyński h. Topór, podkomorzy sandomierski w latach 1510–1511, potem kasztelan biecki.

¹⁰⁷ Stanisław Chroberski h. Topór, zaufany dworzanin Zygmunta I, chorąży nadworny od 1507 r., od 1510 także krajczy i cześnik.

¹⁰⁸ Mikołaj Ocieski h. Jastrzębiec, pierwszy znany koniuszy nadworny (od r. 1507 do śmierci po 30 III 1516).

^a skreślone: Jordan; ^b w MK niewyraźnie napisane, podkanclerzego, szczerze nam
brzmienie ustalono wg oblaty w księdze grodzkiej; ^c umiłowanego.
skreślone: fori; ^d skreślone: ac; ^e w rkp. dignata; ^f
poprawione przez skreślenie z: honorabilibus; ^g
nadpisane nad skreślonym nostri; ^h skreślone: Rze.